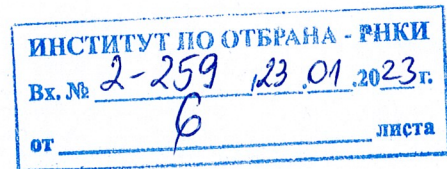




**МИНИСТЕРСТВО НА ОТБРАНАТА**  
**ИНСТИТУТ ПО ОТБРАНА „ПРОФЕСОР ЦВЕТАН ЛАЗАРОВ”**  
София 1592, бул. „Проф. Цветан Лазаров” № 2, факс: 02/92 21 808, <http://di.mod.bg>



## РЕЦЕНЗИЯ

от

професор Атанас Иванов Начев, доктор на техническите науки,  
Университет по библиотекознание и информационни технологии,  
София -1784, бул. „Цариградско шосе“ 119, GSM 0888 49 87 02

---

**ОТНОСНО:** Научните и приложни трудове на полковник доцент д-р Николай Тодоров Стоянов, представени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „професор” за военнослужещ в област на висше образование 5. „Технически науки“, професионално направление 5.3. „Комуникационна и компютърна техника“, за нуждите на Института по отбрана „Професор Цветан Лазаров“, обявен със Заповед на Министъра на отбраната № ОХ-916 от 28.09.2022 г. и обнародван в Държавен вестник, брой 81 от 11.10.2022 г.

---

София  
2023

## **I. ОБЩИ СВЕДЕНИЯ ПО КОНКУРСА**

Конкурсът е за заемане на академична длъжност „професор“ за военнослужещ, за нуждите на Института по отбрана „Професор Цветан Лазаров“. Той е в област на висше образование 5. „Технически науки“, професионално направление 5.3. „Комуникационна и компютърна техника“. Обявен е със Заповед на Министъра на отбраната № ОХ-916 от 28.09.2022 г. и е обнародван в Държавен вестник, брой 81 от 11.10.2022 г.

По конкурса е подал документи полковник доцент д-р инж. Николай Тодоров Стоянов.

## **II. КРАТКИ СВЕДЕНИЯ ЗА КАНДИДАТА**

Полковник доцент д-р инж. Николай Тодоров Стоянов е роден на 03.10.1974 г. в гр. Пирдоп. Средното си образование завършва в родния си град през 1992 г. През 1997 г. завършва Висшето военно училище за артилерия и ПВО „Панайот Волов“, гр. Шумен, специалност „Военна кибернетика“, квалификация „инженер по изчислителна техника“. През 2010 г. завършва Военна академия „Г. С. Раковски“.

През 2004 г., след защита на дисертационен труд, на полковник доцент д-р инж. Николай Тодоров Стоянов е присъдена, от Висшата атестационна комисия, образователната и научна степен „доктор“.

От 2013 г. е на академична длъжност „доцент“ в „Института по отбрана „Професор Цветан Лазаров“, чийто заместник-директор е в момента.

## **III. ОБЩО ОПИСАНИЕ НА ПРЕДСТАВЕНИТЕ МАТЕРИАЛИ**

Общата научна продукция на кандидата включва 133 заглавия, от които 82 на български, 60 на английски и 2 на украински език. От тях 36 са самостоятелно дело на претендента. В 21 от публикациите в съавторство,

претендентът е на първо място. Осемнадесет публикации са в издания, индексирани в световни бази от данни с SJR: Q1 [II.3.80, II.3.82], Q3 [II.3.110], и Q4 [II.3.75, II.3.100, II.3.101, II.3.102].

За рецензиране по настоящия конкурс полковник доцент д-р инж. Николай Тодоров Стоянов е представил 47 заглавия, както следва: 1 монография; 1 глава от колективна монография; 3 университетски учебника; 1 студия и 41 статии и научни доклади. Тази научна продукция е от тематичната насоченост на конкурса, като представените заглавия не са рецензирани при хабилитирането на полковник доцент д-р инж. Николай Тодоров Стоянов за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Приемам за рецензиране всички представени от кандидата научни трудове.

При формиране на общата оценка за научната дейност на полковник доцент д-р инж. Николай Тодоров Стоянов вземам под внимание цялата му научна продукция.

#### **IV. ТЕМАТИЧНА НАСОЧЕНОСТ НА НАУЧНИТЕ ТРУДОВЕ**

От анализа на научната продукция на полковник доцент д-р инж. Николай Тодоров Стоянов се оформя мнението, че научните му интереси са с широк обхват, многократно надхвърлящ тематиката на настоящия конкурс и демонстрират разнообразна творческа дейност. Изследванията му са с ясно изразена научна и научноприложна насоченост. Представените за рецензиране научни трудове обхващат следните направления:

1. Методи, подходи, модели и изследвания, свързани със защитата на информацията, в това число и в специфичните условия на Българската армия.
2. Криптографски методи, модели и алгоритми.
3. Методи, подходи, приложни решения и пр., свързани с осигуряване на киберзащита, коберпревенция и киберпротиводействието.

## V. ПРИНОСНИ МОМЕНТИ В НАУЧНИТЕ ТРУДОВЕ

Като научен принос с методичен характер приемам подходите и методологията за решаване на специфични проблеми от областта на защитата на информацията при разработването, проектирането, изграждането и внедряването на автоматизирани системи за управление в специфичните условия на Българската армия.

1. Систематизиране на знания в широка научна област, обхващаща както тематичната насоченост на настоящия конкурс, така и разпростираща се и извън него, в цялата научна продукция на кандидата.

2. Методи и алгоритми за защита на информацията в компютърните мрежи, придружени и с предложени за целта методи за анализ и оценка на информационната сигурност в тях [II.1.3, II.1.4, II.1.6, II.1.8].

3. Методи и решения, свързани със защитата на информацията, разпространяваща се в конкретни мрежови конфигурации [II.3.73, II.3.75, II.3.79, II.3.80, II.3.82, II.3.90, II.3.94, II.4.24, II.4.30].

4. Изследванията на „квантово устойчиви“ криптографски системи, разглеждани и от гледна точка на приложенията им в условията на Българската армия [II.3.72, II.3.81, II.3.100, II.3.105].

5. Методи за анализ, синтез и структуриране на системи за киберсигурност, включващи разработени за целта технологични, в това число и многослойни модели, съпътствани с предложена метрика за киберсигурност [II.2.11, II.2.12, II.3.76, II.3.78, II.3.85, II.3.89, II.3.92, II.3.93, II.3.95].

6. Методи и подходи за оценка на киберсигурността на информационни системи и мрежи, функциониращи за нуждите на отбраната и националната, основаващи се и на разработени за целта математически модели на протичащи в тях информационни процеси [II.1.5, II.1.7, II.3.77, II.3.78, II.3.84, II.3.86, II.3.87, II.3.93, II.3.95, II.3.96, II.3.97, II.3.98, II.3.99, II.3.101, II.3.103, II.3.104, II.3.107, II.3.108, II.3.110].

Научните трудове на полковник доцент д-р инж. Николай Тодоров Стоянов са лично негово дело, твърдение за което нямам никакви основания да се съмнявам. По своя характер и съдържание те са с ясно изразена теоретична и теоретикоприложна насоченост, което ги определя като значими за науката и практиката.

## **VI. ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ**

Получените резултати от изследванията на кандидата показват приложимостта и съдържателността им, в пълния обем на научната му продукция.

## **VII. ЛИЧНИ ВПЕЧАТЛЕНИЯ**

Познавам добре кандидата, в това число и от съвместната ни дългогодишна работа в научноизследователски институти и структури, свързани с отбраната на страната. Запознат съм и със значима част от научната му продукция, която по своя характер и съдържание не може да бъде обект на публично обсъждане. Подробното ми запознаване и с материалите по настоящия конкурс затвърдиха още повече представата ми за полковник доцент д-р инж. Николай Тодоров Стоянов, като за изграден и утвърден учен и педагог. Последното се подсилва и от подготвените от него докторанти.

## **ЗАКЛЮЧЕНИЕ**

Анализът на научната продукция на полковник доцент д-р инж. Николай Тодоров Стоянов ми дава основание да направя заключението, че той е изграден и утвърден учен. Предвид на това и като вземам под внимание изискванията на „Закона за развитие на академичния състав на Република България“ и Правилника за неговото прилагане, а така също и казаното в пълния обем на настоящата рецензия **ще гласувам положително**

за избирането на полковник доцент д-р инж. Николай Тодоров Стоянов за заемане на академичната длъжност „ПРОФЕСОР“ в Института по отбрана “Професор Цветан Лазаров“.

**ПРОФЕСОР /П/ АТАНАС НАЧЕВ,  
ДОКТОР НА ТЕХНИЧЕСКИТЕ НАУКИ**

16.01.2023 г.

гр. София